

La fe sens òbra mòrta es

Un festenal es, en
primièr, una
escasença màger de
botar en valor la
varietat e la
modernitat de la
cultura occitana.

Amics, amigas,

Lo nòstre Festenal se sarra. Se debanarà pendent la segonda quinzèna de novembre. Un festenal es, en primièr, una escasença màger de botar en valor la varietat e la modernitat de la cultura occitana. Es tanben un moment de convivialitat ont se retrobar entre amics e afogats de la lenga nòstra per partejar cants, danças, repais (ongan, una garbura) e qué te sabi!

Soi segur que lo programa vos agradarà. Las primièras annadas aviam convidats los "monuments" de la cultura occitana coma Martí, Mans de Breish, Mistral e plan d'autres. Aquesta annada, avèm ensajat de barrejar tradicion (cants, danças, vin) e creacion (teatre, cinèma).

Aquel programa, es Camilha que lo farguèt. Auriá volgut que comence tre la debuta de novembre; foguèt pas possible, çò que pòt explicar la manca de mòstra aquesta annada. En mai, avèm agut la marrida suspresa de véser lo Servici cultural programar un concèrt de pianò al meteis moment que la pèça dels nòstres cars Galejaires, aquò malgrat mantunas reünions de "concertacion", pròva d'un mesprètz evident per nòstre Festenal. Alavetz, cal venir nombroses per se congostar d'aquela pèça. Jogaràn pas a Tolosa (e perquè pas?), mas a la Sala Fernan, es segur.

Aquel Festenal, lo vòli dedicar a Camilha e la mercejar encara un còp per tot çò que faguèt per la lenga. Soi segur que partejatz aqueles mercejaments.

Donc, vos balhi rendètz-vos a la Sala Fernan los 21 e 22 e a la Sala de las Capèlas lo 29 per nòstre dètz-e-seten Festenal.

***Daniel Pédoussat - Ancian
president del Cercle occitan
Prospèr Estieu de Pàmias.***

PÀMIAS - SALLE FERNAN

FESTENAL OCCITAN

LES GALEJAÏRES TRIO BÈC TRAD' i COOL

TEATRE/THEÂTRE TALHIÈR DANÇAS/ATELIER DANSES
REPAÏSH/REPAS CONCERT-BAL

21 & 22 NOVEMBRE 2025

CONTACT/RESA : 05.81.06.03.88
OSTALOC09@ORANGE.FR

FESTENAL OCCITAN DE PÀMIAS 2025

PROJECTION DE "LA GUERRE DU VIN" DE S. LE CORRE
+ MARIE COUMES & LAURENT CAVALIÉ

N' I A PRO!

POÉSIE ET LUTTES VITICOLES

TASTA DE VIN + PETITE RESTAURATION

LA GUERRE DU VIN Marie Coumes et Laurent Cavalié N' i a pro !

SAMEDI 29 NOVEMBRE

SALLE DES CAPELLES - PAMIERS

A PARTIR DE 18H

CONTACT ET RÉSERVATION: 05 81 06 03 88 - OSTALOC09@ORANGE.FR

TARIFS: NORMAL 10,00€ - RÉDUIT 8,00€ (ADHÉRENTS)

Qualques datas pel mes de Novembre

3 e 17/11/2025

Mèfi ! Cambiament de jorn e d'orari: 18h15

Pàmias

Talhièr de convèrsa del Cercle occitan Prospèr Estieu

Contact: ostaloc09@orange.fr – 05 81 06 03 88

08/11/2025

Massat

Teatre amb les Galejaires « Jogarem pas a Tolosa » a 15h00

Contact: piquemalj@orange.fr – 06 33 35 43 08

13/11/2025

Pàmias (Espaci occitan)

Serada contes amb Joan Pau Ferre a 17h30

Contact: ieo09@orange.fr – 05 81 06 03 88

15/11/2025

Benac

Bal Trad amb Mathis a 21h00

Contact: ieo09@orange.fr – 05 81 06 03 88

21, 22 & 29/11/2025

Pàmias (Sala Fernan & sala de las Capèlas)

Festenal Occitan

Contact: ostaloc09@orange.fr – 05 81 06 03 88

BAL TRAD'
21 h
AUTOUR DE LA CHÂTAIGNE
avec **MATHIS**
Samedi 15 novembre 2025
Salle des Fêtes – Mairie - BENAC
ENTRÉE BAL : 8 euros

15 de novembre
BENAC
Tel : 06.74.91.83.07
trad.estiu@laposte.net

EMISSIONS DE RÀDIO
Cada jorn a 12h32 e 18h52 - De còr e d'òc sus Radio Transparence 93.7FM
Cada dimars de 19h00 a 20h00 - Era votz dera montanha sus Radio Couserans 94.7FM

Qué se passa en novembre?

JOGAREM PAS A TOLOSA
Nous ne jouerons pas à Toulouse
Théâtre occitan sur-titré en français
10 €
UNA SERADA ORGANIZADA PEL CERCLE OCCITAN DETH COSERANS

MASSAT
DISSABTE 8 DE NOVEMBRE 2025
SALLE DES FÊTES - 15h00
Par "Les Galejaires" de l'IEO Ariège

DIJÒUS (JEUDI) 13/11/2025
17H30
SERADA CONTES
Condes deth Comenge e d'Aran

Contact: ieo09@orange.fr - 05 81 06 03 88
AMB JOAN PAU FERRE

CONTES DELS PIRENÈUS
(Comenge, Val d'Aran, Coserans)

Presentation contée de l'ouvrage "Condes deth Comenge e d'Aran"

15 contes tradicionals.
Obratge bilingüe occitan-francés, (libre+disc)
Votz de Joan Pau Ferré
Illustracions de Pèir Cames
Musicas de Revelhet

Joan Pau Ferré, originari de Bèthhag (09), es professor d'occitan e d'istòria-geografia. Es tanben president de l'Ostau Comengès e autor de libres istorics, d'un repertòri toponimic, d'albums de contes e de documentaris etnografics.

Festenal occitan
Programa

Divendres 21 de novembre (sala Fernan):
21h: Pèça de teatre en occitan sostitrada en francés « Jogarem pas a Tolosa » pels **Galejaires** (al capèl)

Dissabte 22 de novembre (sala Fernan):
15h: Talhièr d'iniciacion a las danças tradicionalas animat per **Laurie Marchand**
17h: Presentacion del libre « Las cronicas de la pansiroja » per **Jean Eygun**
19h30: Repais (Garbura) - Sus reservacion. Menar sietas e cobèrts. 20€ ; 18€ (aderents IEO - Cercle occitan Prosper Estieu - Lauseta) – Entrada concèrt-bal compresa.
21h: Concèrt-bal amb **TRIO BEC** seguit d'un bal amb **TRAD'I COOL** (10€ ; gratuit -12 ans)

Dissabte 29 de novembre (sala de las Capèlas):
18h: Projeccion del film « La guerre du vin » de **Sébastien Le Corre**
19h: Tasta de vin & petita restauracion
21h: Espectacle « N'i a pro ! » de **Marie Coumes & Laurent Cavalié** 10€ (normal) 8€ (aderents IEO - Cercle occitan Prosper Estieu - Lauseta)

4 questions a TRIÒ BÈC !

Vos podètz presentar en quelques linhas totas tres ?

Adiu! Sèm Camille, Estelle e Laurie, totas tres cantairas, amb Estelle que jòga tanben de l’acordeon diatonic! Demoram entre las Corbièras e Coserans en passant per le val d’Arièja. Caduna dempuèi un massís particular nos trobam per far sonar – amb fòrça repeticions, interrogacions, arrencaments! – musica que nos parla, que nos buta a dançar.

Cronicas atal

De la pluma dels sòcis de l’IEO Arièja... aqueste mes, *Les plasers del tren de banlèga* de Patric Ousset dit « *Le Cabòs* ».

« *Qué fas? Una raqueta de ping-pòng?* », me demanda la femna.
Soi dins le garatge, ressèga-sautaira en man e acabi de cotelejar un bocin de contraplacat.
« *Es pel tren de banlèga* », li respondi.
« *Vas ping-ponguejar dins le tren?* »
- *Vau aleïçonar aissables que me poirisson la vida cada matin e cada ser.*
- *Amb una raqueta de ping-pòng?*
- *Tiò!*
- *E cossí t’i vas prene?*
- *Vau fèr pedagogia.*
- *Pedagogia amb una raqueta de ping-pòng? ! Aurem tot entendut!*
- *Vai doncas me quèrre un estilò, puslèu que repapiar.*
- *Vau telefonar a l’espital Santa-Anna per que les òmes en bloda blanca vengan te prene, es aquò, que vau fèr!*
- *Renom de nom de nom, i vas anar, òc, quèrre aquel estilò o m’emmalicii per de bon? !*
- *I vau sul pic, còr mieu. »*
Aquò's vertat que mon òbra sembla a una raqueta de ping-pòng.
La femna torna, tremolanta, e me balha l'estilò.
« *Anem! Fai-me un poton e apuèi podràs anar copar un chic de lenha, fèr las comissions e preparar le dinnar. »*
La femna se'n torna, tota contenta...
Preni l'estilò e escrivi d'un costat e de l'autre de la « raqueta ».

Qué vos balhèt l'enveja de cantar en occitan ?

Caduna de nosautras a un ligam personal amb aquesta lenga, mercé a la familha, le luòc ont viu... e la musica qu’es venguda familiara per nosautras dins les balètis tradicionals. Sèm cantairas, per nosautras es important de far ausir la lenga, dins fòrça parlars diferents, del nòstre airal cultural: Arièja, Aude e tanben dinc a las Lanas e al Massís septentrional.

Cossí nasquèt vòstre triò ?

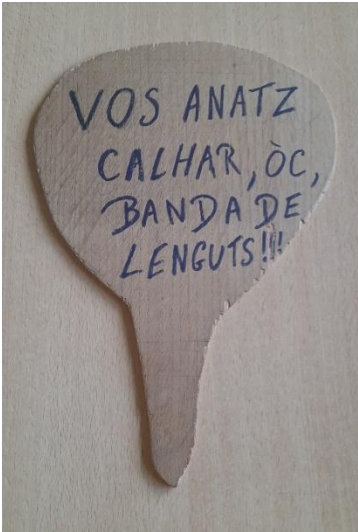
Avèm fait amassa una formacion de musica tradicionala en doas annadas a Tolosa – al COMDT, Centre Occitan de Musica e Dança Tradicionals. Avèm lèu comprés qu’aviam una polida complicitat, tan sus la musica e las paraulas qu’aimàvam coma del costat de l’umor... Avèm pres coma nom « **Bèc** » pr’amor qu’es amb le bèc que podèm cantar, mès tanben galejar, piular, manjar o beure!

Qué nos prepausaretz per la serada del 22 de novembre a l'escasença del festenal ?

Nòstre repertòri es sustot de musica a dançar, amb una preferéncia per tròces collectats dins Aude e Arièja. Causissèm tanben amb fòrça atencion nòstres cants per far sonar paraulas que balhan sens per nosautras. E de còps tornam escriure un tèxt que nos sembla melhor de cantar! Alara amb Bèc reviram gaireben totas nòstras cançons en francés, per que las gents dancen mentre qu’escoten las paraulas. Avèm moments de polifonia, a doas, a tres, a quatre voses amb l’acordeon. E quelques suspresas!

Retrobatz Triò Bèc sus:
www.youtube.com/@B%C3%A8c-s2d

« **Alò! Manjafavas! Figura-te que soi a fèr le terciat e pòdi te dire qu’es pas aisit; veni de montar dins le tren e soi cunhat coma una sarda en bóstia. Tu qu’es un saberut ipic, pensas que Tantquefarematal pòt ganhar dins la cinquena? E... »**
La raqueta s'aireja un autre còp.
Novèls cacalasses accompagnats d'un: « **Fasètz cagar, en efèit! Podèm viatjar sens ausir asenadas sus asenadas, òc? ! »**
Le turfista s'entuta e le tren arriba fin finala a destinacion, gara del Nòrd.
L'endeman matin, quand monti dins le tren, i a monde que càmbian de vagon. Seriái contagiós?
Qué que ne siá, dempuèi una certana raquetada, se podiá entendre volatejar una mosca dins le tren de banlèga ont viatjava un despatriat, nascut cabòs.
Se disiá que deteniá una arma de dissuasion massissa.

Cronica d’Alan Vidal

Sul mercat de Pàmias

Sus la plaça dita de la polalha, en montant cap al Castelar, davant le teatre "Le Municipal", cada dissabte, plan d’ora e als quatre vents, la Raimonda mancava pas d’i alinhar gàbias, panièras, descas, palhassons... per vendre la polalha de sason que fasiá venir a sa bòrda del Palonquet.

Li caliá pas tròp calfar las aurelhas a la Raimonda per que s’enrabièsse mas per vendre veniá de las mès avenenta, apta a endurar las remarcas malvengudas d’una clientèla a l’encòp cussona e estafinhosa. E tanplan qu’amb las annadas s’èra amassada una còla de ciutadanas fidèlas e totjorn prèstas a li fèr reclama: "Trobaretz pas, ça disián, uòus mès fresques, lapins mès grasses, polhets mès fèitis, pincardas mès gostosas, pijons mès tendres... qu’al taulièr de la Raimonda." E vertat qu’en mens d’una orada e qué que fusquèsse la sason, s'ac vendiá tot.

Malgrat que sos prèses fusquèsson estats plan onèstes, las cromptairas mercandevavan; èra aquí la tissa de l’epòca. "Me’n tiraretz plan quicòm?" demandavan las damas a las païsanas per implorar una pichona ristorna.

La Raimonda respondiá: " Qué volètz que vos’n tiri? Cercatz tan que voldretz, trobaretz pas mens car e mès polit de tota la plaça!" e sovent atal clavava l’afèr a son profit.

Mas demèst totas las grandas mercandejairas, la Madama Dessèrtina que li disián "la Rachona d’En-Roge" arrossegava son avarícia per tota la vila. E un dissabte, aquesta li ditz a la Raimonda:

" - Mostratz-me aquel lapin! Per véser se val quicòm.

La vendeira arrapa per las aurelhas le paure bestion que s'arrucava dins la panièra e le fa sospesar a la dama.

- Gaitatz cossí es pesuga aquela bèstia e palpatz-ne les reples cossí son espesses! insistissiá la Raimonda.

- Quant ne volètz?

- Tres-cent-vint francs.

- Me’n tiraretz al mens dètz francs?

- Que nani, a aquel prèt看 la remisa es ja fèita.

- Vos’n prègui tiratz-me’n un quicomet.

Alavetz la Raimonda assadolada pr'aqueles rasonaments, arrapa les secators que teniá a posita e copa la cuga del lapin!

- Vos’n tiri mièja cuga! Se vos va plan atal?

Cronica de Claudina Solhà

La magia del fòc

Andà plan començar le dia, alucar le fòc. Tanlèu aishús pè, qu'é aquò le prumèr trebalh. En deishint del liet, la pèça que sembla vueda, trista, nera, sense arma, abandonada desempueish la velha.

Doncas, méter's en movament andà que le poèla devenga foncional. En prumèr, andà mès tard poder profietar de la flama, netejar les carrèus. Amb un tròç de papèr jornal chiu banhat, fregar la sueja, ajudada and'aquò per la cendre del fogal. Un còp d'esponja: ara tot qu'é clar.

Pueish, fèr devalar çò que demora al tirador de dejós, en tot tasclar, e vuedar'ac al ferrat previst and'aquò. Ara, l'insèrt ja tirarà coma cal. Aprestar le fòc el-mèma: paginas de la Despacha frulhadas, chiu de brocòts plan sequis, qüalques rondins de bona lenha plaçadis en tipí per eishús. Va plan.

E ara, çò que cal andà que le miracle se produsca: l'aluqueta, energicament fregada aishul raspador d'usatge. E le miracle que's va enclanchar: aquela flamòta de res que va fèr de tala sòrta qu'aquel edifici crame, a penòtas en prumèr, pueish emplificant-se, entrò que prenga vida tot le bastit... Qu'assistam alavetz a una puejada de colors del jaune a l'irange en passant pel blu e gris del bugàs, agrementat d'un barrejadís d'audors agradiuas o aspras.

Barrar las pòrtas, andà que le tiratge se fasa coma cal. Ara le cinèma qu'é començat. Qu'òn entend qüalque cracinament. La calor que s'espandeish ja. Al cap d'una estona, ajustar-i una o duas buscalhas plan secas de bona lenha, fag, ro, frèishe, en tot avent una pensada andà'l que la fic a la bona sason, e que i prenguèc sèque una bona susada. Tornar barrar. E le plan-estar del dia que's lança... Le fòc gaujós que comença de brugejar dedens l'insèrt. Ara que sorisi: acabadas las idèas grisas e la melanconia.

Ara que'm vau poder ocupar de m'aprestar le dejunar, que'm minjarè en profietant del movament dançarèl de las flamas e d'aquela calor. Un spectacle que viu! E quina doçor quand m'installe dedens le fautulh andà fèr jòcs o léger! Non pas eishoblidar'm de getar de cent en quaranta un còp de güelh al poèla, e dar-li encara lenha, senon la magia que s'arrestarà.

E que'n profieti mèma andà méter-i aishús una marmita d'aiua a caufar, que servirà andà la vaishèra. Mèma le cafè del dinnar que s'i tierà a la bona temperatura, o encara qüalqua caceròla que demorarà l'ora del repèish.

De còps que'm planti devant aquel spectacle, e que'm disi: “Mes quin an pogut viver les nostis aujòls de la Preistòria, tant que non coneguèren le fòc andà caufar's, fèr rostir la vianda e deféner's contra las fèras?”

Quand las gens agèren maisons, quin progrès quand inventèren la chaminèia, mèma s'aquesta avia problèmas de tiratge, e se una grana partida de la calor se n’anava per naut. A tal punt qu'òn se rostia les tèstes de las camas per devant, e que caliá una capeta aishús la'squina, perque la pòrta que demorava desbarrada andà que le bugàs poga detishir. Mes deguns que n'auriá cap deishat per un empèri la sèva plaça al canton.

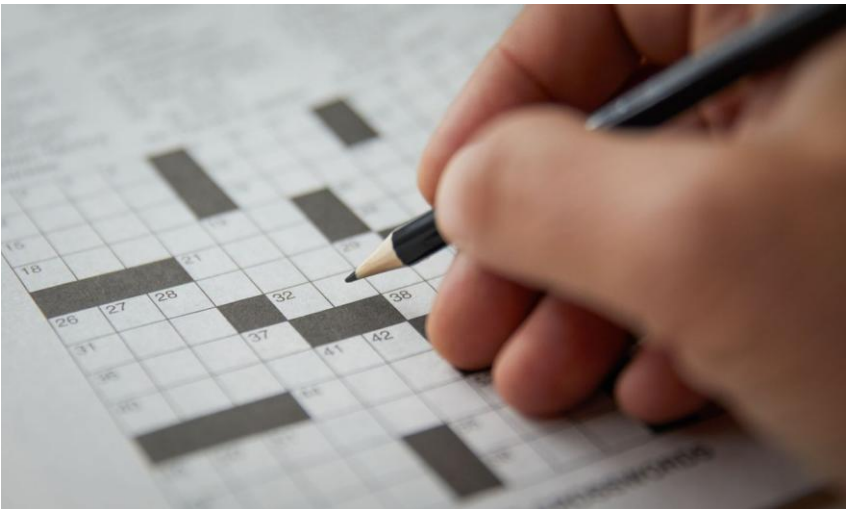
Desempueish, n'an cap arrestat les progrèsses de tota mena andà que casa siá caufada coma cal, e mèma ara andà estaubiar l'energia. Mes res non val pr'aquò le movament d'aquela flama que mos ompleish les güelhs de mirmarèlhas.

E devant aquel tablèu qu'òn se pren a soscar a un flòc de causas, que tornan las audors de l'enfança, la de las buscalhas que senten tan bon, la de la padena quand Mamai-la-vielha cosinava aishul trespè, la de la sueja que, de còps caia de la pareit e que's consumava. Que val totas las televisions, non?

Bonur d'aquela estona, sustot quand é un amic car que s'encarga de tot aquel trebalh andà fèr-vos encara mès plaser...

Solucion dels Mots en crotz d'òc

d'Andrieu Colosetti

Orizontalament

I- Marcida. Cavas. II- Tèrra seca. Ma. Debuta d'elògi. III- Jòc. IV- La d'aicí. V- Cagaprim. Aicí. VI- Crebat. Nosautres... occitans e pas occitanistas. VII- Grossièra. Fatigar. VIII- Tet de montanha. IX- Anirà pas pus luènh. X- Donar. Debuta d'Isabèl. Per volar. XI- Aliatges. Prenes.

Verticalament

1- Inondar. Baranha. 2- Uèi. Debuta de alre. Branca d'avet. 3- Repapiarà. 4- Assemblan. 5- Los vertadièrs se comptan. Fastis. 6- Institut d'Estudis Occitans, tresvirat. Possessiu. 7- Uncha lo cibierà. Belaròia dels cocuts. 8- Excitada. 9- Cosiràs pèças. 10- Partida de l'araire. Amorós. Gendre de Mahomet. 11- Ajudi. Lo castèl de Montsegur.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I	L	A	R	M	A	●	S	A	P	A	S
II	A	R	E	●	M	I	A	●	E	L	O
III	C	A	B	R	I	O	L	A	D	A	S
IV	A	●	A	I	C	E	S	T	A	●	T
V	R	A	C	O	S	●	A	I	C	A	I
VI	●	L	A	S	●		●	S	E	M	●
VII	B	R	U	T	A	●	B	A	J	A	R
VIII	R	●	L	A	U	S	A	D	A	●	U
IX	A	B	A	N	D	O	N	A	R	A	N
X	D	A	R	●	I	S	A	●	A	L	A
XI	A	R	A	M	S	●	S	A	S	I	S